

การแปรผัน

1. การแปรผันตรง คือ ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวในลักษณะที่เมื่อตัวแปรหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นตาม

$$y \propto x$$

$$y = kx$$

เมื่อ k คือ ค่าคงตัวของการแปรผัน

2. บทนิยามของการแปรผันตรง เมื่อ x และ y แทนปริมาณใด ๆ y แปรผันตรงกับ x เมื่อ $y = kx$ โดยที่ k คือ ค่าคงตัวและไม่เท่ากับศูนย์

3. การแปรผกผัน คือ ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวในลักษณะที่เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งมีค่าลดลง

$$y \propto \frac{1}{x}$$

$$y = \frac{k}{x}$$

เมื่อ k คือ ค่าคงตัวของการแปรผัน

4. บทนิยามของการแปรผกผัน เมื่อ x และ y แทนปริมาณใด ๆ ที่ไม่ใช่ศูนย์ y แปรผกผันกับ x เมื่อ $y = \frac{k}{x}$ โดยที่ k คือค่าคงตัว และไม่เท่ากับศูนย์

5. กฎกำลังสองผกผัน คือ การแปรผกผันในลักษณะที่ตัวแปรหนึ่งแปรผกผันกับกำลังสองของอีกตัวแปรหนึ่ง

$$y \propto \frac{1}{x^2}$$

$$y = \frac{k}{x^2}$$

เมื่อ k คือ ค่าคงตัว

6. การแปรผันเกี่ยวเนื่อง คือ ความสัมพันธ์ของตัวแปรมากกว่าสองตัว ในลักษณะที่ค่าของตัวแปรตัวหนึ่งขึ้นกับตัวแปรตัวอื่นมากกว่าหนึ่งตัว เช่น

$$y \propto x \text{ และ } z$$

$$y = kxz$$

$$y \propto \frac{x}{z}$$

หรือ

$$y = \frac{kx}{z}$$

7. บทนิยามของการแปรผันเกี่ยวเนื่อง ให้ $x, x_1, x_2, \dots, x_n$ แทนปริมาณใด ๆ

y แปรผันเกี่ยวเนื่องกับ $x_1, x_2, \dots, x_n$ เมื่อ y แปรผันตรงกับผลคูณของ $x, x_1, x_2, \dots, x_n$